

JOSEP MARIA LÓPEZ LLAVÍ

A propòsit dels Sant Jordi i dels de l'Associació Catalana de Crítics

Fa pocs dies eren atorgats per 44a vegada els Premis Sant Jordi de Cinematografia, que convoca RNE a Catalunya (amb un jurat compost per una àmplia representació de la crítica catalana), i uns quants abans ho havien estat els de l'Associació Catalana de Crítics i Escriptors Cinematogràfics. Els uns i els altres, independentment de la transcendència que se'ls doni, en tant que coincideixen a premiar d'una banda el cinema espanyol i d'altra l'estranger, són significatius de l'opinió publicada sobre l'estat de la cinematografia a l'estat i, en tant que la inclouen, de la catalana.

Fixem-nos en els Sant Jordi, d'una trajectòria provada d'independència des dels anys en què el franquisme ho feia difícil. El de millor pel·lícula espanyola recaigué en *Goya en Burdeos*, de Carlos Saura. I el de millor *opera prima* fou per a *Solas*, de Benito Zambrano. Penso que si fos possible consultar el públic, la majoria no diferiria gaire del criteri del jurat. En el primer cas, entre els títols que van arribar a les darreres votacions, al costat de *Todo sobre mi madre*, *Flores del otro mundo*, *La lengua de la mariposas* i *Cuando vuelvas a mi lado*, hi havia *Amic/Amat*, de Ventura Pons, i *Mones com la Becky*, de Joaquim Jordà i Núria Villazán. A Jordà li fou atorgat el premi a la trajectòria professional. Quant als actors i actrius, Josep Maria Pou, per *Amic/Amat*, arribà fins a la darrera votació i Mercè Sampietro, per *Said*, de Llorenç Soler, i *Cuando vuelvas a mi lado*, va figurar entre les cinc més votades.

Els Sant Jordi, doncs, no marginen el cinema català, tal com ho fan els Goya. Per acabar-ho de demostrar, als premis de l'any passat, el de millor pel·lícula espanyola fou per a la producció catalana *Tren de sombras*, de J. L. Guerín, per sobre de *Barrio*, *Los amantes del círculo polar* o *La niña de tus ojos* que en les darreres votacions se les van haver de veure encara amb *L'arbre de les cireres*, de Marc Recha, i amb *A los que aman*, d'Isabel Coixet. I en el millor *opera prima*, atorgat a *El milagro de P. Tinto*, el fina-

lista fou *Hotel Room*, de Cesc Gay i Daniel Gimelberg, per davant de *Torrente, el brazo tonto de la ley*, *La primera noche de mi vida* i *Mensaka*.

Reparem ara en els Premis de l'Associació Catalana de Crítics: Millor pel·lícula espanyola, *Mones com la Becky*. Finalista, *Amic/Amat*. Al darrere quedaven *Solas*, *Goya en Burdeos*, *Flores del otro mundo*... Aquí, conscientment o no, els crítics vam exercir de catalanistes, al trist preu de bandejar títols espanyols de la talla dels que hi havia. Del repàs d'uns i altres guardons (els més significatius dels que s'atorguen a Catalunya des que el Departament de Cultura va suspendre els Premis de Cine-

matografia i Videografia de la Generalitat) i dels títols més votats en uns i altres, es torna a fer palès, com ja passà als Goya, l'alt nivell i l'excel·lent collita del cinema espanyol del 1999 i la situació minoritzada del nostre.

El cinema català ha pujat el nivell els darrers anys i ha donat cada temporada dos, tres o quatre títols exhibibles arreu, amb interpretacions excel·lents i amb aportacions tècniques valuoses –vet aquí la selecció a concurs a Berlín d'*El mar*, d'Agustí Villaronga, o,

la secció Panorama, la de *Morir (o no)* de Ventura Pons—. En el mateix període, però, el cinema espanyol ha avançat molt més, sobretot com a resultat de la consolidació d'uns productors i d'una indústria que, bé que encara modestos, es col·loquen realment a nivell europeu. Nosaltres som aquí i no més endavant i, a més d'insistir en els necessaris ajuts i impulsos institucionals i televisius a la producció i la promoció, tot i que en termes futbolístics pot sonar a “jugar a segona”, potser caldria que els professionals dels Països Catalans es plantegessin la creació d'una acadèmia pròpia, amb premis propis i amb tot el seu *entourage*. Podria ser una de les maneres de “pujar a primera”.

Crític de cinema

“El cinema català ha pujat el nivell els darrers anys i dona cada temporada dos, tres o quatre títols exhibibles arreu, amb interpretacions excel·lents i aportacions tècniques valuoses.”